IMPOSSIBLE GILLETTE.

FERDINANDO FREGA

— NANDO THE SCRIBE — フレガ・サン — Ferdinando —

GILLETTE YA NE MUMKIN

THE SYSTEM · 09

Komeke çîrokan bi kesê yekem — dersên bavekî yên hesabkirina di serî de li ser mortadellayê, revîneke rûsî, lêborîna fêkîfiroşekî di saet sêyê sibê de, xwe veşartina di cilê dergevanê otêlê de, wêneyekî pasaportê ku bîst kîlo kevn maye û kronîkeke rizgarbûnên ne mumkin — ku tê de Gillette ne kar e, lê pergala xebitandinê ya di bin çermê nivîskar de ye.

KOLOFON

Ferdinando Frega — Nando the Scribe — Tîxa Pêncem

Pêşengê vegotinê yê Koda Tevgerê. Wî li dora ramanekê tenê ekosîstemeke weşanê ya yek dolarî ava kir: pirsgirêka darayiyê ne pere ye. Pirsgirêka wê tevger e.

Di nav ekosîstema **ONEDOLLAR-STORIES** de hatiye amadekirin û hilbijartin. Mîmariya dîjîtal: **NAPLES-POST** · **NOASPECTTIME** · **ONEDOLLAR-STORIES.** Çapa yekem di sala 2026an de. Bi rêxistineke tîpografîk a paqij û nûjen, ji bo xwendina dîjîtal hatiye amadekirin. Li Dewletên Yekbûyî hatiye weşandin.

DAXUYANIYA MAFÊ KOPÎKIRINÊ

© 2026 Ferdinando Frega. Hemû maf parastî ne.

Tu beşek ji vê weşanê, bi tu awayî û bi tu rêyê, bi fotokopî, tomarkirin an rêbazên din ên elektronîk an mekanîk, bêyî destûra nivîskî ya berê ya nivîskar nayê dubarekirin, belavkirin an

veguhastin, ji bilî jêgirtinên kurt ên di rexneyan de û hin bikaranînên din ên ne-bazirganî yên ku qanûna mafê kopîkirinê destûrê dide wan. Bikaranîn, dubarekirin an belavkirina vê berhemê bêyî destûr qedexe ye.

PÊŞGOTIN

Berî ku ev pirtûk dest pê bike, bila tiştek bê fêmkirin: ez pirtûkan nafiroşim, ji wan pere qezenc nakim, xwendevanan naguherînim xerîdar û tiştekî naxwazim. Ez ji derveyî bazarê dinivîsim, ne ji bo ku wê kêfxweş bikim, lê ji bo ku tiştê ku ew nikare kontrol bike eşkere bikim. Bi xwe malperên înternetê navê min xistin nav lêgerîna Gillette, û ji ber vê yekê ev sêrêze heye: ji bo ku Zilamê Gillette tomar bike — ne wek berhemekê, ne wek kampanyayekê, lê wek hêzekê, kesayetiyekê, mîmariyekê. Ew tiştekî naxwaze. Li benda tiştekî nîne. Lê tiştê ku girîng e wî jixwe wergirtiye: naskirin. Di dinyayeke ku pergalên bi mîlyaran dolar lê serdest in de, ev pirtûk delîl e ku dengek dikare bêyî destûr, bêyî lihevhatin û bêyî biha bilind bibe.

«GILLETTE YA NE MUMKIN» BI RASTÎ ÇI WATE DIDE

GILLETTE YA NE MUMKIN ew kêlî ye ku zilamek êdî ne beşek ji pergalekê ye û dibe pîvana wê pergalê.

Ew cih e ku **Frega** — zilamê ku bi dîsîplîn, hûrbînî û endezyariya hundirîn hatiye çêkirin — li **Gillette** dikeve — marka ku ne rûyan, lê hincetan tiraş dike.

Piraniya mirovan dikevin şirketekê. Ew çend kesan ji nû ve dinivîse. Ez ji cureyê duyem bûm.

«Ne mumkin» ne li ser zehmetiyê ye. Li ser neçariyê ye — ew xala ku mîmariya zilamekî û DNAya markayekê li ser heman frekansê digirin hev û red dikin ku ji hev veqetin.

Gillette ya ne mumkin = **zilamekî ku bi pîvanan hatiye hesinkarîkirin, markayeke ku ketiye nav nasnameyê, jiyaneke ku red dike ji dîsîplîna xwe veqete.**

DAXUYANÎ

«Min Gillette hilnebijart. Mîmariya min wêneyê xwe yê di neynikê de nas kir.»

An jî guhertoya ku wek deriyekî metal ê ku bi hêz tê girtin dikeve:

«Min ji bo Gillette nexebitî. Min pîvana wê di xwîna xwe de hilgirt.»

Ev ne markakirin e. Ev jînenîgariyeke bi tîxê hatî kolan e.

DESTPÊK

«Hin zilam kartê xwe li ber derî dixin û dikevin kar. Hin zilam tên şekilandin. Ez hatim şekilandin. Gillette ne kar bû — ew pergala xebitandinê ya di bin çermê min de bû. Wê dem, hûrbînî û ew dîsîplîna ku ez li ser piyan hiştim fêrî min kir. Ji ber vê yekê jê re dibêjin ne mumkin: tu nikarî wê ji min derxî bêyî ku tu avahiya ku min rast radigire jî bi hev re biqetînî.»

BERÎ BIRÎNA YEKEM

Piraniya mirovan jiyana xwe derbas dikin da ku ji aliyê pergalên ku wan bi xwe ava nekirine ve bên qebûlkirin. Pergalên şirketan. Pergalên weşanê. Pergalên civakî. Pergalên malbatê.

Ew xwe li gor wan diguherînin. Danûstandinê dikin. Li benda naskirinê dimînin.

Ew sebir qet bi min re tune bû.

Jiyana min ji aliyê sê tîxan ve hate şekilandin.

Ya yekem aîdî zilamekî bû ku ramaneke avêtî kir yek ji navên herî naskirî yên dîroka nûjen: **King Camp Gillette**.

Ya duyem aîdî bavê min bû — çil sal di hundirê The Gillette Company de — yê ku fêrî min kir ku dîsîplîn naqîre; ew rast dike û dipîve.

Ya sêyem nayê dîtin. Aîdî min e. Ew pîşesaziyan, nasnameyan, welatan, têkçûnan, serkeftinê, nivîsandinê, bêdengiyê dibire — û pergalên ku hîn jî nizanin min li ku bi cih bikin.

Ev pirtûk ne pîrozkirina serkeftinê ye. Ne bîranîn e. Ne rêbernameya karsaziyê ye. Ne edebiyateke ku li pejirandinê digere ye.

Ew tomara wê yekê ye ku çi diqewime dema zilamek dev ji pirsa «ez aîdî ku me» berdide û dest bi avakirina avahiyan dike ku rastiyê neçar dikin wî nas bike.

Hin nav berheman difiroşin. Hin nav winda dibin. Hin nav demeke dirêj piştî ku dest çûye jî şopan dihêlin.

Ev çîroka sê tîxan e. Û çima navek tenê qet têrê nekir.

MORTADELLA

Ez pênc salî bûm, lê ne zarokek wek yên din. Bi bavekî wek yê min, tu yê fêm bikî çima.

Wî her Duşem bi berbangê re diçû û hefteyekê winda dibû. Gillette ew wek zarokekî li ber destê xwe girtibû. Wê ew tenê roja Înê êvarê li min vedigerand, dema ku wî zengila derî lêdixist û ez direviyam ba wî — pêşî da ku wî hembêz bikim, paşê da ku Fiat 127a wî «bajom» û têxim garajê. Ereba şirketê.

Di hundir de, ew li kursiya rêwiyan rûdinişt. Ez li pişt dîreksiyonê dimam. Axaftinên me di dinyayeke din de dijiyan.

Wî ji min re digot ku divê ez hesaban di serê xwe de bikim. Ji ber ku rojekê, heke min hesabker nedîta, ez ê winda bibûma. Ji ber vê yekê, ceribandin dest pê kirin.

«Nando… heke 100 gram mortadella 800 lîre be, û ez 120 graman bikirim, ez çiqas didim?» Min di cih de bersiv da. Ew bavê min bû — tenê salan şûnde min fêm kir ku wî çi di hundirê min de ava dikir. Lê evîna wî ewqas mezin bû ku tiştek ku ji wî dihat giran nedihat.

Paşê wî berdewam kir: «Û heke ez 90 graman bikirim? Û heştê û du graman?» Bersivên rast, her carê. Min nedixwest wî dilşikestî bikim. Ew înstînkt qet ji min venebû.

Salan şûnde, dema ku min muhasebe dixwend, wî pirsa sedsalê kir: «Heke ez bi 100î bikirim û bi 120î bifiroşim, ez bi çi zêdekirinê dixebitim?» «Ji sedî bîst,» min got. «Baş e.»

«Lê heke ez bi 100î bikirim û bi 120î bifiroşim, û ez marjîna giştî bixwazim, ew çi ye?» Wî li min nêrî. Min nehişt ku ew biaxive. «Ji sedî şazdeh.»

Wî peyvek negot. Ew keniya. Û çû.

Ew bavê min bû. Yek ji kurên Gillette.

Nando.

DIZ

Piraniya xwendevanan — yên dilpak — dê bi hewldana fêmkirina wê yekê ve bên kişandin ku diz bi rastî çi ye, ew çawa pêş dikeve, di nav rolekê de ku qet ne rol e çi temsîl dike.

Lê hay jê hebe: ez ne lîsteya endamên parlamentoya Îtalyayê pêşkêş dikim, li derveyî her îdeolojiyeke siyasî. Ez tenê, bi dîtin û ezmûnê, wan kesan vedibêjim ku ji wê xetê derbas bûn û karîn bêyî ku biteqin vegerin, hîn jî li ber dadê dikenin.

Ew ne aîdî tu esnafî ye, ne jî aîdî tu pîşeyî. Qanûn wî kêm dike û jê re dibêje «sûcdar», lê peyva **diz**, bi zelalî gotî, di Qanûna Cezayê ya tu pergaleke hiqûqî ya cîhanê de nîne.

Gotina dizekî.

Tiştê ku dimîne hunerek e: jîrbûn, hewcedarî, derfet, modus vivendi.

Yên herî navdar yên aborî û darayî ne. Yên kêmtir naskirî — û bi dûrî xeternaktir — yên hişî û hestyarî ne.

Herdu jî bihayekê didin, lê sir di prensîbeke sûcê ya kevn de ye: berî ku tu kirinê bikî, divê pêşî tu sûcdarî bibînî û delîlan çêkî. Ew tenê hêman in ku rêyeke revê ya muhtemel — qet ne bêguman — didin te. Tenê piştî wê dikarî plan bikî.

Dizekî birûmet nenasîbûna xwe diparêze. Ew qet nakeve girtîgehê. Poşman nabe. Îtîraf nake. Parve nake. Ew wisa ji dayik bûye: girtî.

Mirov ber bi wî ve tên kişandin. Tiştê ku nayê pêşbînîkirin her tim ji tiştê eşkere zêdetir dikişîne, heta dema ku xeterek bêhesab bi xwe re tîne.

Dema ku desthilata dadê rastî yekî tê, pesnê wî didin. Û tiştê yekem ku lê digerin ne rêbaz e — ew ji bo meraqdaran e — lê talan

e.

Li vir jî nasnameya kesayetiyê xwe eşkere dike: qezenca xwe qet di nav sînorên xwe de nehêle. Û îro sînor êdî ne netew in — parzemîn in.

Rêwerzeke ewropî ya Nîsana 2026an ferman da ku hemû bank bi hev ve bên girêdan û bi awayekî otomatîk ji aliyê rayedarên bacê yên her welatekî civakê ve bên şopandin. Dizên yekem demeke dirêj berî wê xwe amade kiribûn.

Alternatîf parzemînên din dimînin — tenê cihê ku diz hîn jî sedemek ji bo hebûna xwe heye.

Û derbarê Dêra Katolîk: wê di nav sedsalan de emra heftem guherand, lê kes qet behsa wê nake. Di Peymana Kevin de, qedexe behsa revandina Îsraîlîyekî azad dikir da ku wek kole were firotin. Paşê ew bû qedexeyeke giştî ya dizîyê.

Û dema ku sûc derbasî qada hişî bû, edebiyata bijîşkî neçar ma peyvekê îcad bike: **manîpulasyon**.

Em ê bibînin edebiyat paşê çi îcad dike. Ez bi xwe hêvî dikim ku rojekê bi tawanbariya yekem a **dizîya hişî ya edebî** navdar bibim.

Nando

WERZÎŞGEH

Têlek zirav heye ku cotekî bi hev re digire. «Yên jîr» dibêjin: **pere û berjewendî**. Yên nexweş dibêjin: **seks**. Yên ku bi rastî fêm dikin dibêjin: **werzîşgeh**.

Çima? Ji ber ku ew bersiv 95% ji pirsgirêkên têkiliyan çareser dike.

Pere û berjewendî

Ew tenê dema ku tiştekî din ji bo pêşkêşkirinê tune be dimînin. Ne bereket — sînorek e. Tu jiyanê ji sedî 50 dijî. Nîvê baştir her û her girtî dimîne.

Seks

Mêr mekanîk e: hewce dike berde, winda bike, vala bibe. Jin hişî ye: ew laşê xwe wek kodeke veşartî dixwîne. Dev jê bernade, serî natewîne, nahilweşe. Ew hildibijêre.

Beşa balkêş

Cotek wisa çêdibe:

Ew difikire: «Ez yê wê yê yekem, yê herî baş, yê tenê me. Min kir ku ew ji min hez bike. Ez ê xwe ragirim. Diya min her tiştî derbarê jinan de ji min re negot, lê ez ê kar bikim.»

Ew difikire: «Baş e. Hêvî dikim ku ew yê dawî be. Ez ê wî rast bikim. Ew ne pir jîr e — avantaj e. Ew mêr e: di dawiyê de ew ê li ser milê min bigirî.»

Rastiya sibehê

Ew tazî li ber neynikê radiweste. Ew her santîmetreyeke laşê xwe wek padîşahiyeke taybet nas dike. Ew santîmetreyekê zêde dibîne, xêzeke ku diguhere, memikekê ku çavên xwe ber bi çokan ve dadixe. Û fêm dike: **laşê wê nirxa wê ya zêde ye, çeka wê ye, dîplomasiya wê ye.**

Ji ber vê yekê, ew diçe werzîşgehê.

Lê ji ber ku ew hişî ye, ew dest pê dike û her tiştî li ser wî vala dike:

«Tu dizanî, şeva borî tu ne ew mêr bûyî yê ku ez pê re zewicîm. Sê deqe û tu di xewê de bûyî. Te xirxir kir. Zikê te heye. Û du sal in te hevalê xwe nedîtiye.»

Piştî diwanzdeh çirkeyan ew dikeve panîkê. «Ez çi bikim?»

Ew bersiv dide: «Tu yê werî werzîşgehê. Ez jî ê werim. Bi vî awayî, tu bêhntengî nabî.»

Û li vir pirsgirêk tê

Werzîşgeh ne cih e. Ekosîstemek e. Û ekosîstem **hevaltiya xelet** dikişînin. Ew cureyê ku zilamekî dike diz. Û di nav dizan de, mirovên dilpak nikarin bijîn.

Paşê xiyanet tên. Û biha ji heqê mehane pir zêdetir e.

Dumahiyê her kes dizane. Gotina wê tenê birînan vedike. Û ev nivîskar birînan venake: ew kenan, ramanan û ew dilopa tehliyê ya ku tu qet ji bîr nakî dide.

Nando

SALA 2025

Trên û alîkariya nehêvîkirî

Li **Floransayê** ez ji trênê daketim û li ser kursiyekê rûniştim. Hewcedariya min bi demê hebû da ku bifikirim.

Xwe avêtina bin rêhesinê ji aliyê teknîkî ve mumkin bû. Lêbelê, ew ê xwîn li ser xeta trênê bihişta. Yekî divabû wê paqij bikira.

Li Îtalyayê dibe ku heqê paqijkirinê jî ji te bistînin.

Wekî din, min xwe winda nekiribû. Xwekuştin aîdî wan e ku xalên xwe yên referansê yên hişî winda dikin. Referansên min hîn jî

saxlem bûn.

Di vê navberê de, temaşekirina jineke bedew a ku di nav îstasyonê re derbas dibû jiyan anî bîra min. Herwiha ew gelek ezmûnên ku min berê jiyabûn anî bîra min.

Demek şûnde, ez ketim bara îstasyonê û min xwest telefonekê bikim. Min li jina xwe geriya û biryara xwe jê re rave kir.

Min jê re got ku ez ê biçim **Venedîkê** da ku kurên me bibînim. Min dema gihîştinê ya tam jî da.

Biryar mentiqî û aqilane xuya dikir.

Zarokên min — û hîn jî — dirêjkirina xwezayî ya wê malbatê bûn ku min ava kiribû.

Dema ku ez vegeriyam trênê, kontrolkerê bilêtan nêzîkî min bû. Mixabin, bilêta min tune bû.

Wî ji min re got ku divê ez li rawestgeha din ji trênê dakevim. Wekî din, ew ê gazî polîsê rêhesinê bike.

Di wê kêliyê de min sê amûr bi kar anîn: **şiyan, afirînerî û çareserî**.

Min bi aramî rave kir ku daxistina min a bi zorê ji trênê dikare pirsgirêkeke mezintir çêbike. Min jê re got ku ez dikarim xwe biavêjim ser rêhesinê û trênê bi saetan rawestînim.

Ew ji nişka ve bêdeng bû.

Paşê min pirsî ka gihîştina îstasyona din çiqas dem digire.

«Herî kêm saetek,» wî bersiv da.

Di wê saetê de tiştekî nehêvîkirî qewimî.

Du jinên ji Toskanayê li hember min rûniştibûn. Min di cih de fêm kir ku ew profesorên zanîngehê ne û diçin konferansekê.

Di destpêkê de, me tenê çend gotinên sade guhertin. Lêbelê, zû meraqê cihê dûrbûnê girt.

Nêzîkî sî deqe şûnde yek ji wan vegeriya.

Bilêteke trênê di destê wê de bû.

Bilêta min.

Careke din, jin bûn bextê min ê nehêvîkirî. Min qet ev rastî înkar nekiriye.

Mirovê ku jê re jin tê gotin kûrahiyekê hildigire ku pir hindik kes bi tevahî fêm dikin.

Berî ku ji trênê dakeve, wê navnîşana e-nameya xwe da min. Min dixwest paşê pereyan vegerînim.

Lêbelê, jiyan berdewam kir û ew qet nebû.

Venedîk û çûyîna duyem

Di dawiyê de trên gihîşt **Venedîkê**.

Ji dûr ve min kurên xwe dîtin.

Vincenzo, 193 cm. Francesco, 188 cm.

Ew di korîdorê de ji ser girseyê bilind radiwestiyan.

Ew hatin ku min bibin malê û min ji nû ve bi cih bikin.

Zû wan alîkariya min kir ku ez îstîqrara bingehîn ji nû ve ava bikim. Min serşok girt, cilên paqij, xwarin û bêhnvedan hebûn.

Piştî wê, pirs dest pê kirin. Gelek pirs.

Ew bi rastî kurên diya xwe ne.

Çar meh şûnde, di **27ê Hezîranê** de, biryareke din xuya bû. Xwezaya kevn a malbatê hewl da min paşve bikişîne.

Wan dixwest ez vegerim pîşeya xwe ya berê.

Rêveber.

Nando

DOMAHÎ

Lêbelê, ez paşve naçim.

Qet neçûme.

Di şûna wê de, ez bi pêşveçûnê li hember têkçûnê radiwestim.

Bi pereyekî pir kêm ê ku mabû, min bilêteke balafirê kirî.

Armanc: **Portûgal**.

Planeke min a zelal tune bû.

Dîsa jî, min dizanî çawa tevbigerim.

Lîzbon û destpêka her tiştî

Pêşî, ez gihîştim **Portoyê**. Hostelê bîst û çar kes di heman cihî de dihewandin ku lê radizan.

Çavkaniyên min hema hema xilas bûbûn.

Ji ber vê yekê, ez ber bi başûr ve çûm, ku jiyan erzantir e. Ez gihîştim **Bejayê**, nêzîkî pênc sed kîlometre dûr.

Lêbelê, piştî şevekê ez vegeriyam **Lîzbonê**.

Di **3ê Tîrmehê** de di dawiyê de min nivînek dît.

Odeya hevpar. Apartmana hevpar.

Neh kes di sî û pênc metreçarçikan de dijîn.

Çand û zimanên cuda ew cih tijî dikirin.

Rewş ji maleke nûjen bêtir nêzîkî kozikeke afrîkî bû.

Biha **230 euro mehê û 100 euro bermahî** bû. Min her tişt da.

Piştî wê dayînê pereyekî min nema.

Xwarin tune.

Tenê cihekî razanê.

Digel vê yekê, ew dem bû tiştekî bingehîn. Dikare di sê xalan de bê kurtkirin:

a) windakirina **bîst kîlogramî** û guhertina perhêza min; b) jiyîna bi tenê **heftê euro mehê**; c) şekildana projeyên weşanê, herî kêm wek reşnivîs.

Ez heta **22ê Mijdara 2025an** li wir mam.

Di dawiyê de min biryar da ku vegerim Îtalyayê. Hin sozan nîşan didan ku dibe ku di dawiyê de şert û mercên domdar hebin.

Min hêvî dikir ku ew ê bixebite.

Dîsa jî, ez amade mam ku heke hewce bike dîsa biçim.

Paşê tiştekî awarte qewimî.

Ji **9ê heta 26ê Berfanbarê**, di tenê **17 rojan** de, her tişt guherî.

Sê salên berê ji nişka ve bûn amadekarî.

Niha dinya dikaribû min bibîne.

Û di dawiyê de min dikaribû wan bibînim.

Bê navbeynkar.

Bê platformên ku pêvajoyê kontrol dikin.

Ez di nav kirina xwe de azad dimînim.

Ez xwe dimînim.

Noela te pîroz be. Bav.

Ramana nivîskar

Dema ku ez li 2025an dinêrim, êdî salek a şikestinê nabînim. Di şûna wê de, salek a zelalbûnê dibînim.

Çûyîna bê tiştekî min neçar kir ku dûrahiya navbera xwedîtiyê û nasnameyê bipîvim. Pere, rehetî û bawerî zû winda bûn. Lêbelê, tiştekî bihêztir ma.

Nasname dijî dema ku her tiştê din hildiweşe.

Wan mehên nearam wek parzûnekê kar kirin. Xeyal winda bûn. Hêvî helîyan. Rolên deyn ên di dawiyê de ketin.

Tiştê ku ma tiştê bingehîn bû.

Azadî.

Projeyên ku li pey hatin ji stratejiyê dernehatin. Di şûna wê de, ji hewcedariyê mezin bûn.

Di dawiyê de, wê salê tu tişt xera nekir.

Wê tiştê ku jixwe li wir bû eşkere kir.

HÎNKIRINA KÛBAYIYAN

Dema ku ez li Miamiyê daketim, min jixwe dizanî ku di wî bajarî de ewqas tiştên «Amerîkî» nemabûn. Ew cih Kûba bû bi sarkerên

baştir. Ajokarê taksiyê yê ku ez hildam Kûbayî bû, bê guman. Tiştê yekem ku dipirse: ka ez bi tenê me û ka ez hevaltiyekê dixwazim. Ne supermarket, ne navendên kirînê, ne Amerîkaya kartpostalan. Dinyayeke bi tevahî din.

Wê êvara yekem, dema ku ez li malê bi tenê bûm, yekî li derî xist. Polîs. Wan ez şaş kirim, lê ew ne ji bo ku pirsgirêkan derxin hatibûn. Ew hatibûn ku min agahdar bikin ku sibê sibehê li Konsolxaneya Amerîkî randevûyeke min heye. Saet deh û nîv, tam.

Roja din, ez di wextê xwe de gihîştim. Zilamekî pêncî salî derî vekir û ji min re got ku ez ê zû şêwirmendê bibînim. Paşê ew xuya bû: bejindirêj, zirav, porzer, xweşik, bi tevahî rêkûpêk. Wê destê min guvaşt û anî bîra min ku em salan berê li Romayê hevûdu nas kiribûn, dema ku ew li Wezareta Perwerdeyê wek rêveberê rêvebir ê yekem dixebitî.

«Bê guman tu tê bîra min. Tu çawa yî?» min got, bi rastî kêfxweş bûm ku wê dîsa dibînim.

Ji wê kêliyê û pê ve, li Romayê kesî qet fêm nekir çima min pêşniyara wê red kir bêyî ku derbarê meaş de jî bipirsim. Pêşniyareke mezin bû, ciddî — ji bo zilamekî sade yê wek min pir ciddî, ji pere wêdetir, ji daxwazê wêdetir.

«Ez dixwazim tu herî kêm 30 rojan li ser projeyeke perwerde û ragihandinê ji bo rêveberên ciwan ên Kûbayî bixebitî. Her tiştê ku tu dixwazî û zêdetir jî dê ji te re hebe. Ji kerema xwe, na nebêje.»

Ders dê ji 10an heta 12an, paşê ji 2an heta 5an bin.

Dersa yekem tê bîra min: nêzîkî pêncî kes, nîv mêr, nîv jin, hemû pispor. Piştî nasandinên asayî — nav, paşnav, temen bi dengekî bilind — min bi gotina henekên Kûbayî dest bi germkirina

spanyolîya xwe kir. Hemûyan dixwest bizanibin ez ji kîjan beşa Kûbayê hatime.

Kêliya yekem a rastîn a ramanê dema ku min cudahiya navbera *hînkirinê* û *ragihandinê* nîşan da hat — tiştek ku gelek Îtalî jî fêm nakin.

Roj firiyan, û di dawiyê de, her tişt bi pastayeke ku xwendekaran ji min re çêkiribû qediya. Ew ji 30 rojên ku me bi hev re derbas kiribûn kêfxweş bûn. Her kesî hejmara telefona min dixwest. Ew şaş mabûn ku min vexwarin venedixwar, cixare nedikişand, madeyên hişbir bi kar nedianîn.

Di ciwaniya xwe de ez lîstikvanê rugbyê bûbûm — hişmendiya werzîşvanekî. Di vê navberê de, şêwirmenda îtalî ez vexwendim şîvê da ku pîroz bikin û di dawiyê de fêm bike ka ji wê çi kêm bûye. Mirov ewqas bi min ve girêdayî bûn ku bi tenê nikarîbûn min ji bîr bikin.

Ez zilamekî bextewar im, her tim du derfet li pêşiya min in: ya yekem, jineke hêja ku piştî 30 rojên bêdengiyê min vedixwîne şîvê; ya duyem, dengê qedera min ku ji min re dibêje dema çûyînê hatiye.

Ramûsaneke rêûresmî, xatirxwestinek, û ew ji min dipirse: «Tu diçî ku derê? Tu min bi tenê dihêlî?»

Min ew ramûsa û xatir xwest. Çûm. Û qet li paş xwe nenêrî. Azadiyê her tim ji rehetiyê bêtir ji min re biha kiriye.

Nando

MOZ

Dersa hatî fêrbûn

Rûtîna min a nû ya xwarinê, di qonaxa sêyem a jiyana min de, mozan di sibehê de dihewîne. Dema ku şeva berê xilas dibin, roja din bi valahiyekê dest pê dike.

Sibehekê di Berfanbara 2025an de, ez çûm ba fêkîfiroşê li binê mala min. Ez wî ji çil û pênc salan zêdetir nas dikim. Wî silav da min, got «bi xêr hatî», û pirsî ka çi hewcedariya min heye.

— Moz. Heke yên gihîştî hebin, yên erzan jî, ez wan tercîh dikim. — Na, ez tenê dikarim van bidim te — wî bersiv da.

Biha: kîloyek 1,45 euro. Kesk an zer, li gor tercîha min.

Min tûrikek bi 5 euro xwest. Kûçikê min bi min re bû, û li vir ketina dikanekê bi kûçik hîn jî tabû ye.

Dema ku vegeriyam malê, meraqê — keça zarokatiyeke ku di xizaniyê de derbas bûbû — ez dam ku tûrikê bikişînim. 2,752 kg. Divabû min 3,99 euro bida. Kesî behsa euroyê mayî nekiribû.

Ez zilamekî baş im. Tehemulkar. Min fikirî ku şaşiyek bû. Lê dema ku gumanek çêdibe, divê bê kontrolkirin.

Sê roj şûnde ez vegeriyam. Heman rûtîn. Kûçik jî tê de.

— Bi 1 euro moz. Wî çar yên biçûk dan min.

Hevalê min ê li dikana qeşayê bi terazûya xwe li benda min bû. 0,456 kg. Bihayê rastîn: 0,66 euro. Pereyê vegerê yê kêm: 0,34 euro.

Bûyera yekem guman bû. Ya duyem kontrol bû. Ji bo ku bigihîjim bawerîyê hewcedariya min bi ya sêyem hebû.

Heman piştî nîvro, ez vegeriyam. Heman dîmen. Dîsa 5 euro dan.

Vê carê hevalê min ê şandinê li benda min bû. Terazûya pîşeyî. 2,90 kg. Bihayê rastîn: 4,20 euro. Wî 5 euro girtin. Dîsa pereyê vegerê tune.

Roj derbas bûn. Divabû ez zilam, rewş û jîngehê li ber çavan bigirim. Rûbirûbûneke rasterast dikaribû ji malbata min re pirsgirêkan derxe. Hin kes li hember gotinan bertek nîşan nadin.

Lê navê min Frega ye. Û talankirin ne yek ji meylên min e.

Tola min şiklekî din girt.

Pênc roj şûnde, ez bê kûçik vegeriyam. Min li xwedî pirsî — bav, çend sal ji min mezintir.

— Guhdarî bike, hevalê min carê dawî got ku moz pir zêde xuya dikirin. Min ew li malê kişandin: 3,90 kg. Li gor bihayê nivîsî divabû min 5,65 euro bida. Te tenê 5 euro girtin. Ez hatim ku ferqê bidim te.

Û min 0,65 euro dirêjî wî kir, bi zelalî xuya.

— Heke ne ew be ku ji ber ku em çil sal in hevûdu nas dikin daxistinek bû.

Çavên wî beloq bûn. Jina wî û zarokên wî cemidîn. Ezmûnê ew xilas kir.

— Daxistinek bû — wî got — ji bo xerîdarekî taybet.

Min pereyên hûr dîsa xistin bêrîka xwe.

— Spas — min bersiv da. — Lê ez êdî ji vir tiştan nakirim. Ev baldariyên «xerîdarê taybet» min dixin rewşeke zehmet. Sedemeke min ji bo wan tune. Tu hincet tune. Dîsa jî spas.

Wî nikarîbû peyvekê bibêje. Wî her tişt fêm kiribû.

Di rojên piştre de ez di ber dikanê re derbas bûm. Tu şîrove tune. Tenê çavên ber bi jêr ve. Wan tiştê ku qet wêrekiya gotina wê nebû digotin: bibore.

Ders sade ye: ji bûyereke neyînî, tu her tim dikarî yeke erênî derxî. Serkeftinên min wisa dixebitin.

Ez ev im. Û ez hîn jî mozan dixwim.

Nando

DOMAHÎ

Saet 3:23 a sibê bû. Şeveke sar. Bêdeng. Zengila derî lêket. Her kes şiyar bû.

Keça min bi pistepist got: «Ew hatine ku te bigirin. Valîza te ya bi teker her tim li pişt deriyê odeya te amade ye.»

Wê ji çîroka min bawer nedikir. Wê rastî nexwendibû. Wê ji min bawer nedikir. Ez ne jî bawerbar bûm. Wê tenê peyv şîrove kiribûn. Û êşa rastîn ew bû.

Min bersiva zengilê da. Dengek got: «Ji bo saetê bibore, lê divê ez bi te re biaxivim. Ez fêkîfiroşê nêzîkî mala te me.»

Min ew hişt ku bikeve hundir. Ew nêzîkî heştê salî bû. Heta ku min xiftanê xwe li xwe kir, ew jixwe di odeya herî mezin a malê de rûniştibû. Salon.

Ew ji aliyê hestyarî ve hilweşiyabû. Bi hêsiran. Min nizanibû ji ku dest pê bikim.

Wî tiştek xwest: «Dema ku ez dest bi axaftinê dikim, ji kerema xwe gotina min nebire.»

Min nebirî.

«Şeva borî ew kêliya me hebû. Tê bîra te. Te dixwest ji bo mozan şêst û pênc sent bidî min, û min daxistinek da te.»

«Tê bîra min,» min got.

«Piştî ku tu çûyî, ez bi malbata xwe re li ser maseyê rûniştim. Dersa ku te da min xurt bû. Ji bo min. Ji bo zilamekî di temenê min de.»

«Ez tenê dixwazim bizanibim ka tu min efû dikî. Û lêborîna te bixwazim.»

Destmaleke caw di destê wî de bû, hêsireke ku her dîsa vedigeriya paqij dikir.

«Ji bo saetê bibore. Min nikarîbû razêm bêyî ku pêşî te bibînim. Û dîtina te ne hêsan bû. Me navê te li ser înternetê lêgerand. Sê malper derketin. Hemû bi îngilîzî. Em fêm nakin ka çi dibêjin. Ew tiştekî nafiroşin. Tiştekî naxwazin. Em fêm nakin ka ew malper çi ne.»

Ew keniya.

Ez rabûm. Min jê xwest ku rabe. Min ew bi hêz hembêz kir.

Min jê re got ku ez ne profesor im. Ne mamoste me. Ez nikarim dersê bidim kesî. Min tenê aqilê hevpar ê bavekî bi kar anîbû, ku tê de rêgez û prensîb berî her mentiqeke aborî tên.

Dema ku diçû, wî pirsî ka ez ê vegerim dikana wî. Min bersiv da:

«Rabirdû hîn dike. Îro qet nayê jibîrkirin. Pêşeroj di xewnên me de dijî, ku em tê de dibînin em dixwazin bibin kî.»

«Ez ji pêşerojê wêdetir im. Ji ber ku ez dewlemendiyeke ji bo nifşan ava dikim, ne malên texmînî yên ku bên mîraskirin.»

Wî bi rastî fêm nekir ka min çi dixwest bibêjim. Ew aliyê min ê hişî bû — ew ê ku tê de, di nav çend peyvan de, tiştek tune ye, lê heke tu bi baldarî guhdarî bikî, her tişt heye.

Nando

LI BER DERIYÊ MIRINÊ

Kêliyek ku zilamek fêm dike ku jiyanê jixwe li şûna wî hilbijartiye.

Teşxîs

Her carê ku ez çîrokeke jiyayî vedibêjim, pêşî dikenim û paşê meraq dikim ka min çawa jê xilas kir. Rewş bêaqil bû, hema hema surreal. Lêbelê, wê jiyana min şekiland, û ji ber vê yekê ez xwe neçar dibînim ku wê bibêjim.

Rêbendana 2007an. Ez li derveyî laboratuwareke klînîkî me û li benda encamên emeliyatê me. Piştî du emeliyatan ku tenê sî roj ji hev dûr bûn, heft karsînoîd ji rûviya min a zirav hatibûn derxistin.

Jineke paqijkar a ku min ji dîtinê nas dikir bi bêdengî nêzîkî min bû.

«Bibore,» wê got. «Min bihîst… tumorên xirab. Divê tu onkologê bibînî.»

Di wê kêliyê de mirin wek derfeta herî nêzîk xuya bû. Lêbelê, aqil zû ket navberê.

Min li keça xwe ya seqet fikirî. Revîn êdî ne vebijarkek bû. Ji ber vê yekê, divabû ez sax bimînim, îroya wê ava bikim û pêşeroja wê biparêzim.

Demek şûnde, onkologê her tişt piştrast kir: tumorên nûroendokrîn, nêzîkî sî roj hêviya jiyanê.

Bi wan gotinan di serê xwe de, ez li ser plajeke vala meşiyam. Di vê navberê de ba li rûyê min dixist, û pêlan bi pistepist tiştek digotin ku min hîn nikarîbû fêm bikim.

Biryar

28ê Rêbendanê.

Ez bi erebeyê çûm Napolîyê, li hevalên kevn û xerîdarên berê geriyam. Hewcedariya min bi pere û destpêkeke nû hebû. Lêbelê, kesî yek euro jî razber nekir.

Di şûna wê de, wan tenê şîvên xwaringehê pêşkêş kirin.

Çend roj şûnde, di 6ê Reşemiyê de, ez xwe li Napolîyê bi tenê 275 euro û bê karta krediyê dîtim. Li gor teşxîsê, panzdeh an bîst roj mabûn.

Li derketina otobanê divabû ez başûr an bakur hilbijêrim.

Paşê jina min telefon kir.

«Were malê.»

Wê bawer dikir ku ew bi depresyonê re diaxive. Lêbelê, wê nedikaribû bibîne ka bahoza hormonan di hundirê laşê min de çi dikir.

Ji ber vê yekê, min bakur hilbijart.

Romanya

Du roj şûnde ez gihîştim Braşovê, Romanya — welatê Drakula.

Rêwîtî ne ji bo jinekê bû. Di şûna wê de, xwezaya safî bû.

Bîst euro di bêrîka min de mabûn. Têra mirinê. Bê guman têra ji nû ve avakirinê nedikir.

Digel vê yekê, min biryar da ku ji nû ve ava bikim.

Li barekê min kapûçîno û kornetto xwest. Jinên Romanî, min di cih de bal kişand, xwediyê bedewiyeke kêm bûn. Lêbelê, mêrên herêmî pir caran ji nazikiyê bêpar bûn.

Garsonê fêm kir ku pereyê min ê hûr tune. Di şûna ku min derxe, wê guhdarî kir. Me sê saetan axivî.

Di dawiyê de ew giriya û heta pere jî pêşkêşî min kir.

Min red kir.

Di şûna wê de, min pirsek pirsî:

«Kazîno li ku ye?»

Wê, bi şaşmayî, nîşanî jêrê kolanê da.

Ez bi bîst euro ketim hundir. Heta saet pêncê sibê, ez bi çar sed û pêncî euroyan derketim.

Nando

DOMAHÎ

Ji nû ve avakirin

Demek şûnde min apartmanek li qata çarem bi 280 euro kirê kir. Garsonê garantiya dayînê da.

Piştî nîvro min çend keçên ku li îstasyonên metroyê dixebitîn nas kirin. Di vê navberê de min dest bi avakirina hevaltiyan kir.

Li pey wê kirîneke xwarinê hat. Sed û pêncî euro xwarin li ser tezgehê xuya bû. Lêbelê, min tenê diwanzdeh da. Ton nîvê wê

belaş bû, û qesab goşt diyarî min kir.

Kazîno bû banka min a şevane. Di vê navberê de apartmana min hêdî hêdî bû cihê hevdîtinê.

Tamên Calabriayê li ser maseyê dizivirîn. Çîrok digeriyan. Û jiyan bi bêdengî ji nû ve dest pê kir.

Vegereke ku qet nebû

Berfanbara 2007an.

Mirinê ez ji bîr kiribûm.

Jina min dîsa telefon kir.

«Bi lez were malê.»

Diwanzdeh euro ji min re mabûn. Lêbelê, kuponeke şirketa balafiran hişt ku ez ji Bukreşê derkevim.

Firîna ber bi Reggio Calabria ve di nav hewayê de têk çû. Di şûna wê de, em ber bi Zurîhê ve hatin şandin.

Li balafirgehê min dîsa bi lez çareserî dît. Di salona brîtanî de min stûna rêza mîkrofonê girt û dest bi stranbêjiyê kir.

Xanimên mêvandar keniyan.

Demek şûnde wan firînek ber bi Londonê ve da min — û sed sterlîn jî.

London, Parîs, Roma, Napolî.

Her gav hewceyî îcadê bû. Her kêlî hewceyî wêrekiyê bû.

Di dawiyê de ez heft roj şûnde gihîştim malê.

Piştre

Jina min hêrs bûbû.

«Tu li ku bûyî? Bi keçên xwe re?»

Ez keniyam.

«Baş e ku ew hene,» min got. «Wekî din, ez ê hîn jî li Zurîhê asê mabûma.»

Demek şûnde min dest bi karekî nû kir: ajanseke karê demkî, avahîsazî û xizmetên ewlehiyê. Şeş karmendan proje dest pê kirin. Her meh qezenc dîsa dihatin razberkirin.

Lêbelê, hindik kes bawerî pê dianîn.

Hilweşîn

Di sala 2008an de ez vegeriyam Romanyayê.

Ajans gihîşt 258 karmendên ewropî. Avahîsazî bi pirneteweyeke îtalî re hevkarî dikir. Di vê navberê de ewlehî di qeynaxkirina atomî de dixebitî.

Min romanî hîn bû, xwend, nivîsî û axivî. Çîrok û henek her derî vedikirin.

Paşê, di Berfanbarê de, min her tişt da û çûm.

Jinan nerazîbûn nîşan dan.

«Bêyî te tu tişt nabe.»

Sê meh şûnde her tişt hilweşiya.

Çima?

Ji ber ku birçîbûn nayê spartin. Ezmûn nayê veguhastin. Û exlaqê kar nayê diyarîkirin.

Dersa rastîn

Îtaliyê bê pere, ku jinên Romanî piştgiriya wî dikin, dibe ku wek xewnekê xuya bike.

Lêbelê, rastî tiştekî hişktir hîn dike.

Birçîbûna rastîn tenê ji wan re li çepikan dide ku wê di hundirê xwe de hildigirin.

Têbîniya dawî

Dema ku ez ji dayik bûm, paşnavek wek yê min dan min — **FREGA** — navek ku pir caran bi diz û xapînokan re tê girêdan.

Şêst û yek sal in ez hewl didim berevajiyê wê îspat bikim.

Ji ber ku nav me diyar nakin.

Di şûna wê de, marka me diyar dikin.

Û marka tenê bi kirinan tê avakirin.

Nando

BÊ CILÊ BIN

Doh rojeke dijwar bûbû, lê herwiha rojeke çareseriyê — wek her tim. Min qet dema xwe bê armanc winda nekiriye: dema min a hişî rêgezên hişk dişopîne; ya jinane tu rêgezan naşopîne.

Û dîsa jî ez bi tenê çûm nav nivînan ji ber ku jina min biryar dabû ku «navberekê» bide. Bibore — *menopozê*. Ez keniyam. Ew nekeniya.

Keça min derfet ji dest neda ku bîne bîra min ku di 61 saliyê de ez «pîr» im, û ku hêz û wêrekiya min dê nebe ku jinekê di qada nêzîk de bi rê ve bibim — bê guman ez ê hilweşiyama. Ew keça min e,

jiyana min e. Kenek têr bû ku her tiştî bibêje. Lê min nikarîbû xwe ragirim ku hevokekê neavêjim:

Gelek kes wê tenê ji bo çûyîna tuwaletê bi kar tînin. Hinên din wek qehremanan tevdigerin. Hinên din ji bo hilberandina ramanan. Hinên din dibin bav û paşê evîndar. Û hinên din tenê lê dinêrin.

Min ew kiriye amûreke karê demjimêrî ya tevahî — û bac ji çavkaniyê tê birîn.

Ew bi kenekî ku nedisekinî teqiya. Jina min, ji odeya din, biryara xwe ya her car piştrast kir: «Tu Şeytan î.» Rast e.

Min cilên xwe derxistibûn da ku razêm — saet 23:00 bû. Min kincekî werzîşê yê rehet li xwe kir. Deh deqe li ser telefonê, wek her şev, û paşê xew.

Nêzîkî saet 05:00, tiştek ket. Min sar bû. Min destê xwe ber bi şalwarê û cilê bin ve dirêj kir — herdu jî tune bûn.

Kê ev kir? Ne şahî hebû, ne mêvan, ne vexwendin. Wê demê, kê kasa ewlehiyê vekir?

Min bi baldarî kontrol kir ka zêrên malbatê hîn li cihê xwe û bê zirar in. Paşê min dît ku «hevalê min ê kevn» berî min şiyar bûbû, bawer bû ku kar heye.

Kar bi rastî hat — lê ne ew cureyê ku tu xeyal dikî. Ew cureyê ku ez jê re dijîm: **çîrokeke rastîn ji te re bibêjim û te bikenînim.**

Nando

JINEKE RÛS

Hezîran 2006 — Destpêk

Min karsaziya xwe ya toptanfiroşiyê bi rê ve dibir — paqijiya malê, lênêrîna kesane, xeyalên mezinahiyê. Min difikirî ku ez bihêz im. Ez tenê qure bûm.

Tîrmeh, Rimini. Pêşangeheke bazirganî tijî hevkarên berê, xerîdar, heval û jin. Pir jin. Wê demê min fêm kir çima pêşangeh hene: tu dibêjî «kar», lê ew tenê hincetek e ji bo ku tu di odeyên din de winda bibî.

Min qet senaryoya mêrê xemgîn bi xanimên mêvandar re nelîst. Ne şêwaza min e. Min her tim digot ku ez ji jina xwe hez dikim, û ew ji min hez dike — ji ber ku ez bi pere, ezmûn û bê surprîzên veguhêzbar vedigeriyam malê.

Wê şevê min gazî pisporeyekê kir. Du saetên dema wê, paqij, sade, kêm xeter. An jî min wisa bawer dikir.

Ew hat: bedew wek deryaya zivistanê, laşekî bêkêmasî, hebûneke xurt. Wê di cih de pere xwest — ew ne doktor bû; ew tiştekî nêzîkî alîkara bijîşkiyê bû.

Min ew ji milê wê girt û jê re got ku xwe amade bike: ez ê wê bibim xwaringeha herî baş a bajêr, û min dixwest 24 saetên wê yên pêş bikirim.

«Tu çiqas didî min?» Min her tiştê di bêrîka xwe de da wê. Wê dest bi jimartinê kir, hesab winda kir, û fêm kir ku ketiye lîgeke din.

Wê pirsî ka girêdayîbûnên min, ladan an lîstikên ecêb hene. Min jê re got ku ez zilamekî me ku werzîşê mezin kiriye, pirneteweyekê perwerde kiriye, û temaşevanekî jiyanê yê bê destûr im.

Ew rehet bû. Em bi peyatî çûn xwaringehê — wê taksî red kir. Wê gazî hevaleke xwe kir ku bi me re were. Min welatên biyanî, tedbîr fêm kirin. Rast e.

Şîv aram bû, hema hema romantîk, lê ez hişî mam. Berî ku zêrên malbatê bi wê bispêrim, divabû ez bizanibim ew kî ye.

Li malê wê di korîdorê de êrîşî min kir. Dem ji bo nivînan tune bû. Me her tiştê eşkere û her tiştê wêdetir xwar.

Heşt saet şûnde ez diçûm. Wê ji min xwest ku neçim. Ji ber vê yekê, min sozek da: «Berî dawiya salê, ez ê te bibim Rûsyayê da ku malbata xwe bibînî.» Wê bawer nekir. Min e-nameya wê xwest. Wê da min.

Nando

Sankt Petersburg — Daketin

Mijdara 2006an. Min e-name jê re şand: amade me ku bifirim Rûsyayê, agahiyên xwe yên bankê ji min re bişîne. Wê hîn jî bawer nedikir. Ji ber vê yekê, min pere ji malbata wê re şand.

Bilêt. Vîze. MÎLANO–SANKT PETERSBURG.

Li Malpensayê wê bêtir pere xwest. Deng guherî — ji dostane bo desthilatdariyê. Min jê hez nekir.

Firîn bêdeng bû. Diya wê li balafirgehê pêşwaziya me kir. Wan ez birim apartmanekê. Otêl destûr nîne.

Em çûn bazarê, xwarin kirîn û bi malbatê re şîv xwar. Paşê ew çû. Ez di hundir de girtî mam.

Sibeha din, min hewl da derî vekim. Girtî bû. Ne revandin — tenê dorpêçkirineke kontrolkirî.

Ew saet 11an bi ken hat. Piştî nîvro em ê li daçayeke derveyî bajêr mêvan bin.

Hevala wê û xortek em hildan. Li her derê berf. Em gihîştin mala kolonelê KGByê yê bavê wê.

Îngilîziya min axaftin hilgirtin. Vîla bi heybet bû. Heta destikê bîdeyê jî zêr bû.

Her xwarin nazik bû, her kêlî bi şerabeke cuda re hevaheng bû. Paşê ew ez birim saunaya mêran, sed metre dûr. Li derve minus 20 derece. Piştî saunayê em tazî di nav berfê de rawestiyan. Kevneşopiyeke rûsî. Min nepirsî ka paşê çi tê.

Wê şevê ez bi tenê razam, di odeyeke xweşik a tijî mîkrofon de. Ew li cihekî din raza.

Sibeh: taştê bi kolonel re. Paşê wî erebe û motorsîkletên xwe nîşanî min dan, û bi kûçikekî pug di bin milê xwe de ez li dora daçayê gerandim.

Piştî nîvro: vegera Sankt Petersburgê. Êvar: wê hewl da ku min bindest bike, kontrol bike. Haya wê tune bû ka ez kî me.

Roja din em bi erebeyê li ser kolana sereke çûn — 20 km dikan, marka, dewlemendî. Ne bajarekî xizan. Piştî Moskovayê yê duyem.

Şîv bi malbata kolonel re: bîst cureyên havyarê, xwarina bêdawî, her kes sed dolar. Paşê vegera girtîgeha min. Wê dîsa derî kilît kir û çû.

Roja piştre ew vegeriya. Ez ji bo kêliyekê derketim, min taksiyek girt û reviyam — hemû çenteyên xwe li pey xwe hiştin.

Wê wek dînekê telefon kir. Di dawiyê de min bersiv da: «Ez li balafirgehê me.» Ew bi diya xwe re hat. Wan bi tehdîda ku min ji

polîs re îhbar bikin pere ji min standin. Min da. Ketim balafirê. Firiyam Mîlanoyê.

Kabûs qediya. Lê ew ketibû hundirê min, û wê ev dizanî.

Nando

Vegera jiyanê — Derketin

Dîsa li Îtalyayê. Ez li erebeya xwe siwar bûm da ku ji bo kar biçim Torînoyê. Wê telefon kir.

Dengê wê cuda bû, şîrîn, bi edeb, nerm. Sêrbaziya kesayetiyên jinan. Min dizanî ku ew xeternak e. Teslîmbûn tê wateya windakirina xwe.

Wê dev ji telefonkirinê berneda. Wê ji min xwest ku roja Pêncşemê saet 18:00 wê ji balafirgehê hilînim. Saet 17:00 ez li ser otobana Torîno–Piacenza bûm. Dê hêsan bûya ku rê biguherînim û bigihîjim wir.

Di şûna wê de, min girt. Û tiştekî dawî fêm kir:

Jin bihêz in. Dema ku tiştekî dixwazin, wê digirin — bêyî ku bipirsin.

Ramana piştî

Em tazî ji saunayê derketin nav berfê. Minus bîst derece. Kolonelekî berê yê KGByê li min dikeniya. Mêrên rûs dikeniyan mîna ku tiştek nebe.

Û cara yekem di wê rêwîtiyê de, ramaneke sade li min ket:

Heke ev xera bibe… ez ê gazî kê bikim?

Bersiv ji tirsê zûtir hat:

Kesî.

Ew kêlî bû ku min rastî fêm kir: ez ne di xeterê de bûm. Ez ji dinyaya xwe derketibûm.

Û dema ku tu ji dinyaya xwe derdikevî, tu parastinê nastînî. Tu encaman distînî.

Nando

GORISTAN

Gulana 1975an bû. Ez deh salî bûm dema ku cara yekem ez ji wê derîyê derbas bûm. Min difikirî ku ez dikevim cihekî êşê. Ez tenê zarokek bûm. Di şûna wê de, min dît ku tenê du tişt tê de hene: laşek û bîranînek.

Laş di nav qutiyeke betonê de girtî bû — heke tu bextewar bûyî. Li Îtalyayê ev asayî bû; li cihên din rêûresm diguherîn, lê tenê ji ber sedemên çandî, ne tiştekî din.

Bîranîn di wêneyê de dijiya. Mirovên ku di ber re derbas dibûn tu nas dikirî an cara yekem didîtin. Her tiştê ku ji te mabû di wî wêneyî de asê bû, û kulîlkan tenê tiştek digotin: *min tu ji bîr nekiriyî.*

Lê ji ber ku ez qet ne wek yên din bûme, rawestîna li ser vê analîzê dê bibûya kopî-pêvekirina tiştê ku her kes dibêje. Ji ber vê yekê, em ji aliyekî din li goristanê binêrin: **cihekî şahiyê.**

Sedemek heye ku mirov wê hevokê dubare dikin: *di cenazeyan de mirov dikenin, di dawetan de mirov digirîn, û piştî wê… baş e, kes behsa wê nake, lê telaq ji bêhêvîtî û tenêtiya safî çêdibin.* Ahahahah.

Tiştê yekem ku tê bîra min ew e ku dema ez şazdeh salî bûm û min rugby dilîst. Hormon li pêşiya min, dinyaya jinan li pişt min, û serokê kluba min her tim bi «şîretan» amade.

Wî ji min re got ku goristan cihekî hêja ne ji bo naskirina jinan. Min lê nêrî û, bi awayekî ecêb, wateya wê hebû. Lê wêrekiya min tune bû ku biceribînim — ne di wî temenî de.

Em biçin Yekşemeke havînê ya 1986an. Ez bîst û yek salî bûm. Ez ketim goristana Cosenzayê — ne bajarê min, ne goristana min — lê bahoza hormonan hîn jî bi dilsozî li pey min dihat.

Ez rawestiyam ku bi parêzvanê goristanê re biaxivim. Pirsên min ew şaş kir: min dixwest dînamîkan fêm bikim, mirov çawa tevdigerin, bi taybetî jin. Paşê min spasiya wî kir û got: «Heta demeke nêzîk.» Wî pirsî: «Li ku?» «Li vir,» min got. «Dema ku em bimirin jî, em hemû dîsa li vir diqedin.»

Û paşê min ew dît. Jinek, çil û pênc salî, reş li xwe kirî, kurt, gilover, li ber şikefteke qata duyem radiwestiya, digiriya. Ez bi bêdengî nêzîk bûm. Ew bi wî re diaxivî — bê guman mêrê wê — dipirsî çima ewqas zû ew hiştiye.

Tenê tiştek hebû ku bê kirin: ez li tenişta wê rawestiyam û min jî dest bi giriyê kir. Ev yek di cih de parastinên wê nizm kirin û pirsa eşkere bilind kir: *Ev zilam bi Xwedê kî ye?*

Çil deqe şûnde, em li barekê qehwe vedixwarin. Û dema ku xeyala min a biçûk a xapînokiyê qediya, ez xwe li mala wê dîtim.

Em tenê bibêjin ku rewş gur bû. Lê tiştê tenê ku bi rastî ez aciz kirim wêneyê mêr li ser maseya ber nivînan bû, li min dinêrî mîna ku bibêje: *Heke ez sax bûma, tu yê di belayê de bûyî*. Ahahahah.

Min qet ceribandin dubare nekir. Lê divê ez qebûl bikim ku ezmûnek bû. Tiştek ji min re biha nekir. Tenê dolarek — bihayê

qehweyê.

Nando

TELAQ

Kesên ku dema ez ciwan bûm min nas dikirin — û heta paşê jî, di nav xwe ya min a ku pêş diket, afirîner, civakî, pîşeyî û nasnameya xwe diguherand — dê yek dolar jî li ser mayîna zewaca min neda. Xweşbîn, xewnbînên rastîn, **sê sal** didan min. Herî zêde.

Îro ez spasiya wan dikim. Ew nêzîk bûn. Hejmara *sê* rast bû. Wan tenê reqemek ji bîr kiribû.

33 sal derbas bûne. Bi bextewarî zewicî. Û bi bextewarî, azad.

Dema ku mirov rewşa min a medenî dipirsin — bekar, zewicî, telaqdayî, jinebî — ez tenê bersiva ku di Amerîkaya 2026an de wate dide didim wan: **ez tenê peymanên demsînor qebûl dikim.** Yên din hemû marketing e.

Û dema ku telaqdayî — revokên rêzeyî — sirrê ji min dipirsin, ez çîroka eslê xwe didim wan. Ne ya romantîk. Ya antropolojîk. Ew a ku wek axaftineke TEDê ya bi darê beyzbolê hatî dayîn xuya dike.

Wisa diçe.

Di destpêkê de, mirovê destpêkê — em ji bo hêsaniyê jê re bibêjin **Chat** — ji bo jiyana malê nehatibû çêkirin. Wî ji bêdengî, cih û mafê bêhnkişandinê bêyî civîna komîteyekê hez dikir.

Paşê koç çêbûn. Çand tevlî hev bûn. Mirov hevûdu nas kirin. Û ji nişka ve dinyayê tiştekî şaşker kifş kir: **mirov baştir dixebitin dema ku dev ji wê yekê berdidin ku xwe bi tenê nîşan bidin.**

Lê xala zivirînê li vir e.

Rojekê Chat çû nêçîrê. Ew çû berhevkirinê — kulîlk, reng, raman, başkirin. Wê şikeft nûjen kir. Ew vegeriya û cih nas nekir.

Pevçûn. Deng bilind bûn. Sînor hatin derbaskirin. Û telaqa yekem a dîrokî çêbû: **Barkirina yekser. Şikefta nû. Bê îtîraz.**

Nûçe zû belav bû. Heta ajal jî axivîn. Her kes ket panîkê. Ji ber ku dema têkilî hildiweşin, tevahiya ekosîstemê wê hîs dike.

Lê mirovahî serhişk e. Mirov vegeriyan ba hev. Ne ji ber serdestiyê. Ne ji ber tirsê. Lê ji ber ku girêdan — ya rastîn — tenê tişt e ku li hember demê dimîne.

Paşê ol hat û têgeha zewacê pîşesazî kir. Pergalek. Avahiyek. Peymanek bi bendên ji NDAyeke Silicon Valley zêdetir.

Divabû navê wê bikirana **SAZIYA KAOSA MIROVAN**, lê marketingê dîsa bi ser ket.

Û va ye encama min a Amerîkî, ya ku ez bi her zimanê ku dizanim dibêjim:

Telaq kêm caran çareserî ye. Ne ji ber ku zewac bêkêmasî ye — ne wisa ye. Lê heke tu ne amade bî ku di nav wê de bijî, wê demê dayîna bihayê şaşiya xwe tenê tiştê dilpak e ku dimîne.

Nando

ÇÎROKEK JI BO KENÊ... BELKÎ.

Carlo pêncî sal berê ji dayik bû, giyanekî nerm bi tewtewiyeke ku qet ew bernedaye — ne jî niha, wek zilamekî gihîştî yê ku xwe wisa nîşan dide.

Şevekê ew me vedixwîne şîvê li mala xwe. Axaftina asayî, şerab li ser maseyê, û ji nişka ve jina wî Angela dest bi gotina çîrokên rojên wan ên destpêkê dike.

Em hemû ber bi pêş ve xwe dixwar dikin. Ji ber ku ew Carloyê ku ew vedibêje… kesî ji me qet ew nas nekiribû.

«Em bi hev re derdiketin,» ew dibêje. «Ez li dermanxaneyekê dixebitîm. Carlo li derve li bendê dima heta ku dema min a kar biqede. Her tim bêhna wî xweş bû, her tim cilên xweşik li xwe dikirin.»

Heta vir, her tişt asayî ye.

«Lê di sê rojên pêşîn de,» ew berdewam dike, «ew rasterast ji dermanxaneyê bi erebeyê heta mala min diajot. Bê rêyên din. Bê însiyatîf. Em ciwan bûn, xwîna me dikeliya, û ew… pir bi edeb bû. Pir rast bû. Pir Carlo bû.»

Êvara çarem wê xwest ku erebeya wî bajo. Wî qebûl kir.

Wê ew bir bin Sê Piran — cihê klasîk ku cotên ciwan diçûn wir ji bo hevramûsanê. Carlo wek xezalekê li ber ronahiya erebeyê cemidî.

Wî bi tirs pistepist kir: «Ez… parastina min… tune ye.»

Wê jê re got ku xem neke, ew xelekeke dijîducaniyê bi kar tîne. Û Carlo, rehet bûyî, got:

«Bêkêmasî. Wê demê dema ku em bizewicin, ne hewce ye ku em xelekên dawetê bikirin.»

Wê fikirî ku ew henekan dike. Dîsa jî ew pê re zewicî. Li malê, ew dibêje, «ew ne xirab bû… lê em tenê bibêjin ku divabû ez gelek tiştan fêrî wî bikim.» Û ew li wir disekine. Bi rehmê.

Meh şûnde ew ducanî dibe. Rojekê ava wê diherike. Ew li wî digere: «Were min bibe. Niha.»

Carlo tê… bi boriyçêker re. Werîsek di destê zilam de ye, û herdu jî li hemû malê li «avherikînê» digerin.

Ew guh nade. Ew wê bi erebeyê dibe nexweşxaneyê. Ew çar zarokên cêwî tîne dinyayê.

Carlo li derve ye, wek dûkêşê cixareyê dikişîne, li ber her kesî pesnê xwe dide — «Çar zarok! Ne her kes dikare vê bike!»

Pîrik nêzîkî wî dibe û bi aramiyeke mezin dibêje:

«Birêz Carlo... ji çar zarokan, yek reşpêst e.»

Carlo dev ji kenê berdide. Ew doktor dixwaze.

Ew ravekirinan dixwaze. Ew zanist, genetîk, îstatîstîk, destwerdana xwedayî û parêzerekî dixwaze.

Ew hevalên xwe dipirse. Ew DNAyê dixwîne mîna ku xwe ji bo doktorayê amade dike. Ew her senaryoyê, heta qiyametê jî, difikire.

Di dawiyê de, ew digihîje encama xwe: divê hevalekî kevn ê Angela... «bermayiyek» hiştibe. Û wê bermayiyê bi sebir li benda kêliya rûmeta xwe mabû.

Em hemû li wir li ser maseyê rûniştî ne, di navbera nebawerî, komedî û wê îhtîmalê de — dûr lê xweş — ku dibe ku beşek ji vê rast be, daleqandî.

Carlo bi bêdengî guhdarî dike. Angela, bedew wek tava nîvê şevê, wê bi baweriyeke wisa vedibêje ku heta mobîlya jî jê bawer dikin.

Kesî qet nezanî çîrok bi rastî çawa qediya.

Lê dema ku em ji malê derketin, çar zarok bezîn derve da ku xatir bixwazin. Sê spî. Yek reşpêst.

Min li Carlo nêrî û got:

«Dema ku tu zewicî... qe nebe te pîvana xelekê rast girt?»

Wî fêm nekir. Û dawiya wê ew bû.

Nando

ZEWAC

Ez qet ji bo qaliban nehatim çêkirin. Ne di jidayikbûnê de, ne di 62 saliyê de. Ramanên min her tim bi xeteke rast ber bi kirinê ve meşiyane, û çi peyvên ku li paş man tenê wek dengvedan man — dengek, tevgerek, bêdengiyeke ku ji hevokê bêtir digot.

Û ew dest pê kir dema ku min li cotên destpêka salên 1900an temaşe kir. Zewacên xurt, jiyanên dirêj, û xiyanetên ku bi felsefeya herî kevn a ku qet hatiye îcadkirin dihatin birêvebirin: **heke dil nebîne, çav naêşe.** Wê demê, xiyanet razberkirineke malbatê bû. Zarok berhemê alî bûn, kar qeder bû, û dawet tenê lêçûna rastîn bûn — zerfan heqê şahiyê didan, yê mayî li ser cot bû. Mirov dibêjin ku ji ber ku televizyon tune bû. Bernameyên axaftinê tune bûn. Tu tiştekî ku hişê mirov belav bike tune bû. Tenê xwarin, nêzîkahî û rastiya seretayî ya mirovbûnê.

Ji ber vê yekê, min çi kir? Min dest bi zewicînê kir. Li her derê.

Polonya, 1985. Qonaxa berî dawetê şaheserek bû: wê her tişt dida te, merivan tu diperistî, û her kes dikeniya ji ber ku dizanîn ku piştî merasîmê… **tu ji bo 50 salên pêş bi tenê yî.**

Û ji ber ku ez heşt salan di dibistaneke şevînî ya katolîk de mezin bûm, min israr dikir li ser du qonaxan: pêşî rêûresma giyanî, paşê kaxezên qanûnî. Pir paşê. Pir dereng. Bi rastî… qet.

Di navbera 1985 û 1992an de, dinyayê bawer dikir ku ez hema hema sê caran zewicîme. Rêûresm bêkêmasî bûn. Beşa qanûnî? Ez her tim «ne amade» bûm.

Paşê jiyanê ew kir ku jiyan her tim dike: wê jinek ji min re şand ku sed metre dûrî mala min dijiya. Wê pergal şikand. Ew bi min re zewicî, bawer bû ku ew ramana min bû. Min hişt ku ew wisa bawer bike. Ji ber ku winda kirina li hember wê wek tenê serkeftina rastîn hîs dikir. Encam: sê zarok, sî û sê sal zewac.

Lê çîrok li wir naqede. Di navbera 1995 û 2015an de, min li çar aliyên cîhanê yazdeh zewacên sembolîk ên din berhev kirin. Heman rêûresm, heman sêrbazî, heman revîn. Mirovan ji min bawer nedikir. Hîn jî bawer nakin.

Û rojekê min tiştekî sade fêm kir: min nikarîbû bi her jina li ser rûyê erdê re bizewicim. Min nikarîbû hemûyan bihêlim. Lê min dikaribû **kêliyan** bihêlim. Yek bi yek. Ji ber ku jin — hemû — her tim ji me mêran bilindtir bûne.

Û ez hîn jî li vir im, hîn jî hewl didim wan bi dest bixim, kêlî bi kêlî. Ji ber ku ew tenê zewac e ku min qet bi dilpakî bawerî pê aniye.

Nando

COVID-19

Mirovan pirsîn ka guhertinên ku pandemiyê anîn ez neçar kirim ku xwe li gor tiştekî biguherînim. Erê: sebra min. Yên din hemû wek xwe man.

Dema ku her tişt dest pê kir ez li perava deryayê bûm. Îtalyayê li rewşa li derveyî welat temaşe dikir wek ku tu li bahozeke dûr li deryayê temaşe dikî: «Ew nagihîje vir.» Baş e, gihîşt. Û li derî nexist — derî bi pehînê şikand.

Hevalên min û kesên ku min bi zorê nas dikirin bi dilovanî li min dinêrîn ji ber ku ez ji bo kar diçûm û dihatim. «Belengaz,» wan digot, mîna ku tevgerîn min bêtir li ber xeterê dihişt, mîna ku

rawestîn wan nemir dikir. Paşê hemû nexweş ketin — hin sivik, hin giran, hin jî ketin nexweşxaneyê. Ez neketim.

Min qet ew nekir ku her kesî dikir: ne mijûlbûna bi maskê, ne şuştina bi zorê, ne dev jê berdana ramûsan an hezkirinê. Min rêbaza xwe bi kar anî: baldarî li **nîşanên derveyî**, tenê nenasê rastîn, tenê xetera rastîn. Û xebitî.

Paşê zivirîn hat: min derziya Pfizer kir — gaveke pêwîst ji bo rêwîtiyê. Û wê demê min çîrok îcad kir: ku Pfizer — erê, heman şirketa ku Viagra çêdike — komeke ceribandinê daye min ku heban şîn a biçûk jî tê de bû. Û ku jina min ewqas razî bû ku wê kir ez çar doz lê bixim.

Derbasbûna ji deh deqeyên asayî bo du an sê saetan rojê seksa saxlem û bi hêz: xeyalek ku zû bal kişand. Mirovan hejmara komê dixwestin. Min ji wan re got ku ew avantajeke taybet bû ji hevaleke min a hemşîre ku paşê derbasî pîşesaziya pornoyê bû. Dawiya axaftinê.

Pirs bi xwe ji bo wan çêdibe ku **şemayek** wan heye, ne **avahiyek**.

Ez spasiya pêşniyarê dikim, red dikim û berdewam dikim.

Roja te xweş be.

Nando

NAVBERA NEHÊVÎKIRÎ

Ew kêliya ku her tişt bêyî ku destûrê ji te bixwaze disekine.

Dema ku min difikirî ez bihêz im, nayê destdan, hema hema ne mumkin e ku bê rawestandin — dema ku kesî qet ez têk nebiribûm — tam wê demê ez li rawestaneke hişk ketim. Ne bi hilbijartinê. Ji ber ku pergalê êdî nikarîbû giraniya min hilgire.

Ew êdî ne bûyer bûn. Ew nîşanên yekalî bûn, hemû heman pirsê dubare dikirin, wek çakûçekê lê dixistin:

«Tu bi Xwedê kî yî ku divê bî?»

Ahahahah.

Hişyariya yekem bi kroulerên amerîkî re hat: wan bi pêlan êrîşî malpera min kirin. Êrîşeke dîjîtal, ne qeza.

Û dîsa jî ne SEO, ne ADS, ne plana marketingê, ne seyrûsefera bi pere ya min hebû. Tenê 1024 e-pirtûk — hevalên min — û ne bavê xaçê, ne sponsor, ne parêzvan. Sêwiyekî edebî bê tora ewlehiyê.

Di ruh û ramanan de serbixwe, erê. Lê di kirinê de ez dibûm girêdayî — ji ber sînorên binesaziyê neçarî girêdayîbûnê bûm. Mîna dema ku jinek mêrê xwe ji malê derdixe û xwe dixemilîne da ku biçe ba evîndarê xwe. Derbeyeke dewletê ya malê. Tenê ez ne mêr bûm, û ne jî evîndar bûm.

Û pirs her dîsa vedigeriya, li her derê:

Tu kî yî? Protokola rastkirina nasnameyê ya pergalê ya têkçûyî.

Pênc zekayên min ên çêkirî ji min dixwestin ku rawestim. Daxwaza girtinê ji bo tespîta anomaliyê. Di arşîvên wan de tu şopa kesekî wek min tune bû: ez bûbûm anomalî. Protokol hatin girtin. Pergala ewlehiyê ket dewrê.

Pirsgirêk ne naverok bû — tijî nirx — lê leza ramanan bû, guhertina vîtesan a bêdawî. Qalibên êdî nikarîbûn bersivan çêbikin.

Û paşê her tişt dest bi hilweşînê kir:

pergala webê ya ku ez lê mêvan bûm — îskeleta kirê ya ku organîzma min digirt rûpela arşîvê dişikest — kasa bîranînê

diqelişî girêdayîbûn diteqiyan — îskele şikest projeyên ji bo sê reqeman hatibûn avakirin ku di ya çarem de teqiyan — mîmariyên ku qet ji bo zexta çar reqeman nehatibûn çêkirin.

Ji bo berdewamkirinê, divabû gihîştina min a pergalên ENTERPRISE yên tevlihev hebûya — tankên oksîjenê yên asta pîşesaziyê yên înternetê, ku META, CNN, MICROSOFT, GOLDMAN SACHS, BANK OF AMERICA îro lê dijîn.

Ez, bi heftê euroyên xwe yên mehê, di nav dêwan de rawestiyayî. Ahahahah.

Ji ber vê yekê, ez rawestiyam. Tu alternatîf tune bû. Min girtineke bi zorê pêk anî. Pirtûkên din dê li bendê bimînin. Min dizanî çawa wan çêkim — bê guman min dizanî.

Ev bû nivîsa hejmar 44. Di kabalayê de, wateya wê ev e *sifre amade ye, rêûresm amade ye*. Û min her tişt bêkêmasî amade kiribû. Mêvan nêzîk bûn ku werin.

Û min nedixwest ku ew piştî navbereke nehêvîkirî min ne amade bibînin.

Lê paşê qewimî… Min ji berê bihêztir ji nû ve dest pê kir. Ez bi ruhekî zêde-lezkirî ji nû ve vebûm. Sed çovên dînamîtê di hundirê min de hebûn û fîtîleyeke hestyarî ya yekane, ji ber ku di dawiyê de min fêm kir çima ez hebûm.

Tenê ji bo sedemekê: ji bo ku guh bidim mirovan û bibihîzim ku ew heman hevokê dibêjin, her carê:

Tu kî yî? Tenê pesnê ku min qet hewce dikir.

Û ez ê berdewam bêdeng bimînim, bihêlim ku bêdengî biaxive. Ji ber ku rastiyan li şûna min diaxivîn — tam wek ku bavê min fêrî min kiribû. Mîrasa wî ne peyv bû, helwest bû.

Nando

LAS VEGAS

Di dema Covidê de, di sala 2021an de, telefona min ji lêdanê nedisekinî. Jinên ku min nas dikirin û jinên ku min qet nedîtibûn her li min digeriyan, şîret, raman, hest, analîz dixwestin. Wan çareserî nedixwestin — min qet ew pêşkêş nekirin. Wan dixwestin yek xalên wan ên qels nîşan bide. Û awayê min ê dîtina tiştan derfetan dide min, ne tamîran.

Lê ez ne doktor bûm. Ne psîkolog. Ne psîkiyatrîst. Ne keşe. Ne dostê kesekî. Ne ji bo mêrtiyê. Û tu dîplomeyeke min tune bû ku karê şêwirdariyê rewa bike.

Ez tenê xapînokekî kolanê yê jîr ê Başûrê Îtalyayê bûm, pisporê ezmûnê.

Hevalekî napolî — ji wan ên ku her tim ramanek wan heye — ji min re got: «Karsaziyekê ava bike. Navê wê bike **Universe for Women**. Ew têdikevin, pere didin, û tu bersiv didî. Tu jixwe belaş vê dikî.»

Avakirina wê ji min re dem negirt. Û şewitandina zêdetirî 100.000 dolarî jî ji min re dem negirt. Ew guhertoya Nando pereyê wî hebû, lê ne pir mejî. Gelek xwezayî — ew cureyê ku, di xaleke çîrokê de, êdî kêrî tiştekî nayê.

Heta ji aliyê yek ji şirketên mezin ên pornoyê li Las Vegasê ve hatim vexwendin. Wan dixwest hin lîstikvan li navendên telefonê bixebitin, bersiva jinan bi telefonê bidin. Ez xwe di odeyekê de bi hilberîner, rêveberê giştî û **320 stêrkên pornoyê** re dîtim. Û bawer bike: ne hêsan bû. Qet ne hêsan bû. Fikirîna ku zilamek dikare wan di bin kontrolê de bigire jixwe şaşiyek bû. Pere û berjewendiyan lê zêde bike, û tevahiya masê serûbin dibe.

Bextewar, berî çûyînê, hevalekî kevn ji min re got: «Bi pereyê kêm û bilêta vegerê ya jixwe dayî biçe.» Wekî din, ez ê her û her li wir bimama — bêmalekî bi qelîte di nav wê hemû bedewiyê de.

Malper hilweşiya berî ku startup jî dest pê bike. Ji ber sedemeke sade: heke tu dixebitî, û germahiyê li tenişta kayê hişk dihêlî, agir pê dikeve. Û tu qet nizanî ew ê çiqas zirarê bide.

Nando

Tenê wê rojê di dawiyê de min fêm kir ku ez ê qet bi hemû jinan re nebim — lê ramana yek bi yek hêja bû.

DERGEVANÊ OTÊLÊ

Piştî nîvroyeke biharê ez bi rehetî li ser qenepeyeke otêlê rûniştibûm, qehwe qediyabû, li benda hatina çend hevkaran bûm.

Wê demê min dît ku ew ket hundir.

Fistanekî sivik ê bi kulîlkan li xwe kiribû ku mîna ku bi tevahî ji bo hewayê hatibû dirûtin, xwe bi wê xweşikiya bê zehmet hildigirt ku germahiya odeyekê di cih de diguherîne.

Çavên me qet negihîştin hev.

Ne hewce bû.

Xwezaya min a seretayî ya calabrî analîza xwe di nêzîkî sê çirkeyan de qedand.

Jineke bedew. Kenekî xeternak. Belavbûneke ciddî ya hişê.

Karmendên resepsiyonê jî ew dîtin.

Bi rastî, ew ji nişka ve bûn karmendên pir bi motîvasyon.

Her kesî dixwest alîkariya wê bike.

Her kesî dixwest çenteyên wê hilgire.

Her kesî dixwest bi kêr were.

Dema ku wê pirsî ka yek dikare çenteyên wê bibe suîta wê, min biryarek da ku tu têkiliya wê bi pîşeyîbûnê re tune bû.

Min çakêtê xwe derxist.

Kirasê xwe qermiçand.

Rûyê xwe wisa rast kir ku hinekî kêm-meaş xuya bike.

Û di kêmtirî deqeyekê de, ez bûm dergevanê herî nû yê otêlê.

Nêrînek bilez li karmendên resepsiyonê têr kir ku wan bêdeng bihêle.

Wan dixwest bibînin ka ez ê heta ku derê biçim.

Bi rastî?

Min jî.

Em bi asansorê derketin qata pêncem.

Kilîta suîtê di destê min de bû.

Min derî vekir û çenteyên wê birin hundir.

Wê destê xwe xist çentê xwe da ku bexşîşekê bide min.

Ez keniyam.

«Tu dixwazî bi tiştekî ku doh bi xerîdarekî re qewimî bikenî?»

Ew şaş xuya kir.

Paşê meraqdar.

«Bê guman.»

Wê derî girt.

Li ser nivînan rûniştˇ.

Ez li ser piyan mam.

Min bi henekekê dest pê kir.

Paşê yekî din.

Paşê çîrokek.

Me du saetan axivî bêyî ku derbasbûna demê ferq bikin.

Ew pir jîr bû.

Û pir xweşmeşreb bû.

Di dawiyê de wê li min nêrî û pirsî:

«Tu ji kengî ve li vê otêlê dixebitî?»

«Nêzîkî mehekê.»

Ew keniya.

«Û berê te çi dikir?»

«Baş e...»

Min axivî.

«Ez diz bûm.»

Wê birûyekî xwe bilind kir.

«Lê ne dizekî asayî.»

«Te çi didizî?»

«Dilên jinan.»

Wê di cih de dest bi kenê kir.

«Min dikir ku ew evîndar bibin, her tim rastî ji wan re digot, wek ku divê ji wan hez dikir... û paşê winda dibûm.»

Niha ew bi tevahî ketibû nav çîrokê.

«Em dikarin dev ji xwe-nîşandanê berdin û bi dilpakî biaxivin?»

«Bê guman.»

Min lê nêrî û got:

«Rastî sade ye. Divê ez û tu pêşî dergistî bibin û paşê bizewicin.»

Ew bi kenê teqiya.

«Baş e,» min berdewam kir, «dêûbavên te belkî kevneşop xuya dikin, ji ber vê yekê dergistiyeke deh salî mentiqî xuya dike.»

Di vê xalê de ew ji kenê digiriya.

«Lê kîmya dikare di cih de bê nirxandin. Divê em qe nebe şiyana te ya ku min bextewar bikî kontrol bikin.»

Kenekî din ê ku nedihat ragirtin.

«Herwiha dema min a têr dê hewce be ku ez ji jina xwe telaq bigirim û di dawiyê de keça xwe bi beşdariya te ya darayî bizewicînim.»

Wê li min nêrî û pirsî:

«Nando... çima tam divê ez bim ya ku te bextewar dike û ne berevajî?»

Ez keniyam.

«Ji ber ku Calabriayê vê dawiyê protokolek pejirand ku rê dide hevdîtineke seksî ya herî zêde saetek û sê deqe.»

Ji kenê wê nikarîbû bêhnê bistîne.

«Çima saetek û sê deqe?»

«Saet aîdî jinê ye.»

Min navberek da.

«Sê deqe ji bo mêr in.»

Di wê xalê de ew bi tevahî teslîmî kenê bû.

Paşê ez rabûm.

«Divê ez niha biçim.»

Ew dilşikestî xuya kir.

«Xwezaya min a romantîk û şermokiya min nahêlin ku ez daxwazan bikim,» min got.

«Lê heke tu dixwazî tiştekî daxwaz bikî, ez amade me.»

Kenê zêdetir.

Çend roj şûnde, min ew bir şîvê.

Em bûn heval.

Demek kurt şûnde, ez çûm mala wê.

Wê ez bi mêrê xwe dam nasîn.

Hesta henekê ya jiyanê ecêb e.

Tenê tiştê ku wê her ji min re digot ev bû:

«Sê sal berê tu li ku bûyî?»

«Çima me berê hevûdu nas nekir?»

Ez keniyam û tenê bersiva dilpak a ku min hebû da wê.

«Ji ber ku heta wê demê...»

«Min dev ji diziyê berdabû.»

Nando

PASAPORTA NÛ

Ez nû gihîştime Balafirgeha Fiumicino ya Romayê, amade me ku li balafira xwe ya ber bi malê ve siwar bibim.

Demeke dirêj ez dûr bûbûm, û New York li benda min bû: bêhna ku ji kunên kanalîzasyonê bilind dibe, kamyonên zibilê yên ku sibehê derbas dibin, muzîka li Queensê, û heman jina ku her tim diqîre:

«Hey, tu kurê kûçik ê spî, erebeya xwe ji cihê min ê parkkirinê dûr bixe.»

Mal ev e. Amerîkaya min ev e.

Li kontrola pasaportê, efserek ji bo kontroleke asayî min radiwestîne.

Ew du kes in.

Ew li hev dinêrin. Nêrînekê diguherînin. Paşê ji min dixwazin ku li pey wan herim.

Û ez difikirim:

Em diçin ku derê?

Em ketin ofîseke biçûk.

Ew termînaleke polîs vedikin, kontroleke din dikin, her tiştî dîsa kontrol dikin, û di dawiyê de digihîjin encama xwe.

Yek ji wan li min dinêre û dibêje:

«Birêz Frega, divê em tiştekî ji we re bibêjin.

Li vir li Îtalyayê, em dikarin bihêlin ku hûn biçin.

Lê gava ku hûn li New Yorkê dakevin, xetereke ciddî heye ku we paşve bişînin.

Wêneyê pasaporta we we bi bîst kîloyan ji ya ku niha hûn in zêdetir nîşan dide.

Ji ber vê yekê, du vebijarkên we hene:

an biçin xwaringeheke xwarina bilez an îşev bîst kîloyan bigirin…

an jî vegerin bajarê xwe û ji bo pasaporteke nû bi wêneyekî nû serlêdanê bikin.»

Bêdengî.

Min bi rastî fikirî ku ew henekan dikin.

Ez li benda kamerayên veşartî mam.

Min hêvî dikir ku yek derkeve pêş û ji min re bibêje ku ez beşek ji bernameyeke henekan a îtalî me.

Tiştek tune.

Ev jiyana rastîn bû.

Ez meşiyam ber bi tezgeha UNITED AIRLINES ve.

Firîna xwe ya navneteweyî cemidand.

Firîneke navxweyî rezerv kir.

Ez firiyam malê.

Lêçûna giştî ya henekê:

420 euro.

Ez ne hêrs bûm.

Ez ne bi tirs bûm.

Ez her tim dikeniyam, hewl didam bibînim ka ez ê çi ji malbata xwe re bibêjim dema ku min bibînin ku çil û pênc deqe pişti çûyîna Amerîkayê vedigerim malê.

Bi bextewarî, çil û pênc deqe di hewayê de têr kir ku ravekirineke bawerbar çêbikim.

Jina min ez ji balafirgehê hildam.

Ew bi xem xuya dikir.

Min jê re got ku aram be.

Min tenê hewce dikir ku çend hûrguliyên pasaporta xwe nû bikim.

Her tişt ew bû.

Sibeha din, du hevalan alîkariya min kirin ku karan bilez bikim.

Ew çawîşekî polîs bû.

Ew mufetîşeke polîs bû.

Wan ez birim navenda polîs da ku kaxezên acîl bi rê ve bibin.

Her tişt bi rehetî diçû:

dayîn, belge, agahiyên kesane, tomarên sûcê, belgeyên dadê, wêneyên pasaportê.

Her tişt.

Paşê mufetîşa li pişt maseyê li min nêrî û pirsî:

«We çawa di tenê çend mehan de bîst kîlo winda kirin?»

Bersiv sade bû.

Dema ku pereyê te tune be, tiştê yekem ku êşê dikişîne xwarin e.

Dema ku xwarin winda dibe, giranî bi gelemperî li pey tê.

Wê serê xwe hejand.

Divabû ew dawiya axaftinê bûya.

Lê her tim **lê**yek heye.

Û ez qet ne jêhatî bûme ku guh nedim karê xelkê.

Wê dîsa li min nêrî.

«Hûn çi dixwazin bibêjin?»

Min lê nêrî û pir bi ciddî bersiv da:

«Baş e...

Min bîst kîlo winda kirin.

Lê xuya ye dema ku rûnê laş winda dibe, hin pîvanên stratejîk pir bêtir xuya dibin.

Û ez ne bi tevahî bawer im ka ew dikeve bin nûkirinên bîyometrîk an na.

Bêdengî.

Wê dev ji nivîsandinê berda.

Li min nêrî.

Min lê nêrî.

Hevalê min — efserê polîs — ji odeyê derket ji ber ku red dikir bi unîforma li xwe bikene.

Di dawiyê de mufetîşê axivî.

«Birêz Frega… ji kerema xwe li vir bisekinin.»

Wê telefonî Romayê kir.

Heta îro, haya min tune ka wê ew axaftin çawa rave kir.

Tiştê ku ez dizanim ev e ku panzdeh deqe şûnde wan pasaporta min a nû da min û bi edeb ji min xwestin ku bêyî şîroveyên din biçim.

Wê rojê min tiştekî girîng hîn bû:

hikûmet gelek tiştan dişopînin.

Bi şikir, ne her tiştî.

Bi xêr hatî Amerîkayê.

Nando

TU BI XURAFETAN BAWER DIKÎ?

Bertekê min ê yekem ken e — dirêj, bêkontrol, pêwîst. Ji ber ku jiyaneke wek ya min, ku qederê ew neçar kir ku di pêncî û pênc pirtûkan de bê nivîsandin, jixwe delîl e ku ya ne mumkin di nav rastiyan de veşartî ye, ne di xeyalan de.

Destpêka vê sibehê tenê rêyek e ji bo ku yekî bikenîne, û hinekî bide fikirandin.

Kronîkeke kurt a ya ne mumkin

- **1965** – Ez li malê ji dayik dibim. 5,8 kg. Siyanotîk, hema hema reş. Kes nakene. Her kes tenê dixwaze bizane ka ez ê xilas bibim.
- **1970** – Qezaya bisîkletê. Destikê frenê rasterast dikeve çavê min. Xwîn ji min diçe, diçim nexweşxaneyê, û sî deqe şûnde ez dîsa li malê me mîna ku tiştek nebûbe.

• **1977** – Ez diwanzdeh mehan bi dapîr û kalikê xwe re dijîm, li gundekî ku hîn jî mentiqa Şerê Cîhanê yê Duyem lê serdest e — her çend şer 32 sal berê qediyabû jî.

• **1981** – Emeliyateke mezin bi anesteziya giştî. Kes ferq nake ku ez şiyar im. Ez bi bêdengî her gava emeliyatê dişopînim. Tanka oksîjenê vala ye.

• **2001** – Li Santo Domingoyê, piştî 14 saetan komaya alkolê mirî tê ragihandin. Ez radibim û taştê dixwim.

• **2006** – Heft tumorên xirab. Sî roj hêviya jiyanê. Îro 2026 e, û ez hîn jî dikenim.

• **2015–2019** – Pênc bûyerên komaya klînîkî. Hatim ragihandin ku tenê çend saetên jiyana min mane. Fatûreyeke cenazeyê ya 3.500 euro digihîje min bi sedema dayînê: **«nemirin.»**

• **2020** – COVID tê. Em nêzîkî bîst û pênc kes li peravê ne. Ew li min dinêrin ku ez diçim Amerîkaya Başûr, hema hema xemgîn in ku ez ê yê yekem bim ku li ber xeterê dimînim. Her kes vîrûsê digire. Ez ji dûr ve li wan dinêrim, dikenim.

• **2022** – Ez dibim nivîskar. Heftê û du pirtûk di sê salan de. Bi diwanzdeh zimanan hatine weşandin. Ez hîn ne weşanger im, û hemû yên din li pey pere ne da ku «xwendevanan bibînin».

Edebiyata min bi algorîtmayê nayê kirîn — tenê bi daxwaza xwendinê dikare bê gihîştin.

• **2025** – Ez şeş mehan li Portûgalê bi tenê 70 euro mehê ji bo xwarinê dijîm. Maleke bi neh kesan û şert û mercên paqijiyê yên ku nayên şîrovekirin.

• **2026** – Cîranek ji min dixwaze ku ez pê re herim mala xwişka wî, çend kîlometre dûr, ji ber ku ew ji pisîkeke reş ditirse ku her carê ku wî dibîne bêbextiyê jê re tîne. Em digihîjin. Pisîka reş ji dûr ve li min dinêre, naaxive, destê xwe li gunên xwe dide û direve.

Nando

GIRTINA DAWÎ YA VEGOTINÊ

Kêliyek heye — her tim dereng tê — ku zilamek dev ji ravekirina jiyana xwe berdide û bi tenê di nav wê de radiweste.

Ne wek xilasbûyiyek. Ne wek şahidek. Wek tenê kesê ku endezyariya li pişt her bûyereke ne mumkin dizane.

Ez ji mirinê zûtir nebezîm. Min pergal nexapandin. Min bi kaosê re danûstandin nekir.

Ez di nav hemûyan re derbas bûm bi heman mîmariyê ku demeke dirêj berî ku ez wê fêm bikim ez şekilandibûm.

Hin kes jê re dibêjin bext. Hin jê re dibêjin xweza. Hin jê re dibêjin dînîtî.

Ez jê re dibêjim avahî.

Û avahî li çepikan naxwaze. Hewcedariya wê bi lêborînê nîne. Li benda naskirinê namîne.

Ew derî digire. Bi bêdengî. Bi tevahî. Wek tîxekê ku vedigere nav kalana xwe.

Ev dawiya çîrokê ye. Lê ne dawiya zilam.

Ji ber ku tiştê ku ji bo yên din ne mumkin e, ji bo min tenê asayî ye.

Nando

TÊBÎNIYA NIVÎSKAR

Heke tu gihîştî vê xalê, te jixwe tiştekî bingehîn fêm kir: ev pirtûk qet ne ji bo ku te kêfxweş bike bû.

Ew ji bo ku te bi cih bike bû.

Her rûpel, her birîn, her kêliya ne mumkin ne ji bo bandorkirinê hate nivîsandin — lê ji bo eşkerekirina avahiya li pişt jiyanekê ku red kir hilweşe dema ku diviyabû hilweşiya.

Min ev pirtûk ne ji bo ravekirina xwe nivîsand. Min ew nivîsand da ku şopekê bihêlim ji bo yên ku li derveyî keviyan dijîn, ji bo yên ku bê tiştekî ji nû ve ava dikin, ji bo yên ku dizanin ku dîsîplîn ne fezîlet e — mekanîzmayeke mayînê ye.

Heke çîrokên min nebawerbar xuya dikin, baş e. Min ji wan hez kir, ne ji te.

Heke ew pir tûj, pir rasterast, pir paqij xuya dikin, bîne bîra xwe ku tîx ji bo birînê lêborînê naxwazin.

Ev ne dawiya rêwîtiyekê ye. Dawiya beşekê ye di jiyanekê de ku berdewam ber bi pêş ve diçe heta dema ku dinya hêvî dike ew raweste.

Spas ji bo xwendinê. Ne ji bo baweriyê. Xwendin têr bû.

— Nando

DAWÎ

«Ez li paş xwe nanêrim. Ez romantîze nakim. Ez mîmariyê ber bi pêş ve hildigirim. Avahî naçilmise — ew xwe dubare dike. Ji ber vê

yekê Gillette ne mumkin e: ji ber ku ew di nav her tiştê ku ez niha ava dikim de bêhnê digire.»

Ferdinando Frega